

MESLEKİ YETERLİLİK-EĞİTİM-İLETİŞİM için SÖZLÜK BİLİR

Sektörel İndeksli

Adalet ve Güvenlik	Maden
Ağaç İşleri, Kağıt ve Kağıt Ürünleri	Medya, İletişim ve Yayıncılık
Bilişim Teknolojileri	Metal
Cam, Çimento ve Toprak	Otomotiv
Çevre	Sağlık ve Sosyal Hizmetler
Eğitim	Spor ve Rekreasyon
Elektrik ve Elektronik	Tarım, Avcılık ve Balıkçılık
Enerji	Tekstil, Hazır Giyim, Deri
Finans	Ticaret (Satış ve Pazarlama)
Gıda İnşaat	Toplumsal ve Kişisel Hizmetler
İş ve Yönetim	Turizm, Konaklama
Kimya, Petrol, Lastik ve Plastik	Yiyecek-İçecek Hizmetleri
Kültür, Sanat ve Tasarım	Ulaştırma Lojistik ve Haberleşme

Resmi Gazetede Yayımlanmış Tebliğlere Göre
Standartlaştırılmış Mesleklerde
Terimler-Tanımlar-Kavramlar

Hazırlayanlar

Doç. Dr. F. Pervin BİLİR
Çukurova Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi. Seyhan BİLİR GÜLER
Trakya Üniversitesi

Av. Hüseyin Numan BİLİR
(Teknik Öğretmen-A Sınıfı İş Güvenliği Uzmanı)

AKADEMİSYEN
KİTABEVİ

© Copyright 2019

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademişyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-605-258-386-9

Yayın Koordinatörü

Yasin Dilmen

Kitap Adı

Mesleki Yeterlilik-Eğitim-İletişim İçin
Sözlük Bilir

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademişyen Dizgi Ünitesi

Hazırlayanlar

Doç. Dr. F. Pervin BİLİR
Dr. Öğr. Üyesi Seyhan BİLİR GÜLER
Av. Hüseyin Numan BİLİR

Yayıncı Sertifika No

25465

Baskı ve Cilt

Bizim Dijital Matbaa

GENEL DAĞITIM

Akademişyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

İÇİNDEKİLER

SÖZLÜK	1
SEKTÖREL İNDEKS.....	531
ADALET VE GÜVENLİK	533
AĞAÇ İŞLERİ, KÂĞIT VE KÂĞIT ÜRÜNLERİ.....	535
BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ.....	539
CAM, ÇİMENTO VE TOPRAK.....	544
ÇEVRE.....	548
EĞİTİM	553
ELEKTRİK VE ELEKTRONİK	555
ENERJİ.....	560
FİNANS	569
GIDA.....	571
İNŞAAT	576
İŞ VE YÖNETİM.....	589
KİMYA, PETROL, LASTİK VE PLASTİK.....	594
KÜLTÜR, TASARIM VE SANAT.....	599
MADEN.....	602
MEDYA, İLETİŞİM ve YAYINCILIK	608
METAL	620
OTOMOTİV	632
SAĞLIK ve SOSYAL HİZMETLER FİNANS	636
SPOR VE REKREASYON	640
TARIM, AVCILIK, BALIKÇILIK.....	641
TEKSTİL, HAZIR GIYİM, DERİ.....	643
TİCARET.....	652
TOPLUMSAL VE KİŞİSEL HİZMETLER.....	656
TURİZM, KONAKLAMA, YİYECEK-İÇECEK HİZMETLERİ	659
ULAŞTIRMA, LOJİSTİK VE HABERLEŞME	664

ÖN SÖZ

Bir mesleğin başarı ile yerine getirilebilmesi için kabul gören ve Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından belirlenmiş bilgi, beceri, tavır, tutum gibi asgari normlara meslek standartları denilmektedir. Meslek standartları bir taraftan ulusal düzeyde belirlenirken, hiç kuşkusuz bu standartlar küreselleşen dünyada sadece ulusal kaygılar veya gerçekler üzerinden yapılamaz. Çünkü bu dönemde iş ve emek piyasasını belirleyen kuralları veya standartları sadece ulusal düzeyde yapılan düzenlemeler belirlenmemekte, uluslararası düzeyde gelişen pek çok faktör bu standartların belirleyicisi olabilmektedir. Çevresel faktörler, toplumsal refah gibi kavramlar bu düzenlemelerin belirlenmesinde küresel düzeyde öne çıkan, dikkate alınması gereken sonuçlar yaratmaktadır. Bununla birlikte her ülkenin kendi ekonomik, sosyal ve siyasal şartlarına göre oluşturduğu meslek standartları bulunmaktadır. Türkiye’de ahilik geleneğinin bir parçası olarak başlayan lonca sistemi günümüzde yaşanan gelişmelere koşut olarak kendisini çağdaş bir meslek örgütlenmesine dönüştürebilmiştir. Bu bağlamda Türkiye’de her mesleğin standartlarını oluşturan küresel düzeyden kopuk olmayan normlar ve kurallar oluşturulmuştur.

SÖZLÜK BİLİR, Türkiye’de 2018 yılı sonuna kadar Resmi Gazetede yayımlanmış olan ulusal meslek standartlarında belirtilen mesleklerin temel tanım, terim ve kavramlarını içermektedir. Bu bağlamda Türkiye’de 820 tür mesleğin standartlarının tanım ve kavramları sözlükte incelenmiş ve Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından kabul edilmiş olan sektörel indeks, alfabetik sıra halinde düzenlenmiştir.

SÖZLÜK BİLİR meslek sınavlarına hazırlanan, bu doğrultuda mesleki tanımsal veya kavramsal bilgiye ihtiyaç duyan tüm çalışan, işveren ve akademisyenler için temel bir başvuru kitabı olacaktır. İşgücü piyasalarının düzenlenmesi açısından referans olacak bir kaynağa ihtiyaç duyulmaktaydı ve bu yönüyle çalışmanın alana büyük bir katkı sağlayacağına inanıyorum. Bu vesileyle SÖZLÜK BİLİR’i hazırlayan; Doç. Dr. F. Pervin BİLİR, Dr. Öğr. Üyesi Seyhan BİLİR GÜLER ve A Sınıfı İş Güvenliği Uzmanı Av. Hüseyin Numan Bilir’i, bu alanda ciddi bir boşluğu dolduran eserlerinden dolayı tebrik ediyorum.

Prof. Dr. Ali Rıza BÜYÜKUSLU

Fenerbahçe Üniversitesi Rektörü

ÖN BİLGİ

İnsan emeği, dünyamızı küçük mavi küreye dönüştürmekle kalmamış koskoca evreni de küçültmeye ve dönüştürmeye başlamıştır. Dönüştürme sırasında ihmal edilen en önemli konulardan birisi, küçük mavi küredeki yaşamın sürdürülebilirliğidir. Bu noktada insanın, insan emeğinin ve çevrenin korunması bilincinin öncelik alması gerektiği ortadadır. Bu çerçevede standartlara bağlı kalarak toplumsal refahı yükseltebilmenin ön koşulu özellikle teknolojik katma değeri yüksek ürünleri üretmek ise, üretim sürecinin önemli girdilerinden birisi olan insan emeği niteliğinin artırılması da kaliteli üretimin ön koşuludur. Bu ön koşul; mesleki bilgi ve becerisi yüksek, mesleğindeki teknik ve teknolojik gelişmeleri takip edebilen, öğrendiklerini uygulayabilen ve çalıştığı işletmeye hem rekabet gücü hem de katma değer katabilen işgücü ile sağlanabilir. Nitelikli iş gücüne sahip olma kriterlerinden biri diploma ve belge sahibi olmaktır. Ancak verilen diplomalar kişinin sahip olduğu mesleki yeterlilikleri güvenilir biçimde ortaya koymak yerine sadece o eğitimi aldıklarını göstermektedir. Kurum ve kuruluşların deneme yanılma yoluyla çalışan bireyleri kazanmaları kaynak ve zaman harcanmasına neden olarak iş/hizmet kalitesini düşürmektedir. Bu bağlamda öğrenilen ve kazanılan mesleki eğitimin yeterliliklerin ölçülmesi ve belgelendirilmesi önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Gelişmiş ülkeler eğitimin nerede ve nasıl verildiğinden çok kazandırılan yeterliliklerin nasıl ölçüldüğüne odaklanmışlardır. Artık, eğitimin kaliteli olmasının yanı sıra kazandırılan yeterliliklerin güvenilir biçimde ölçülmesi ve belgelendirilmesinin sistemi kurulması önem taşımaktadır.

Türkiye ulusal meslek standartları konusunda çalışmalarını son yıllarda yoğunlaştıran ülkeler arasındadır. Çalışanların mesleki bilgi ve becerilerini ölçme-değerlendirme ve belgelendirme sistemlerinin oluşturulmasını sağlamak üzere Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) 2006 yılında kurulmuştur. MYK vizyonunu **“Eğitimin istihdamla uyumunu güvence altına alarak nitelikli insan kaynağının oluşmasına öncülük eden, uluslararası ölçekte tanınan, etkin ve saygın bir kurum olmak”** şeklinde belirlemiştir. MYK mesleklere ilişkin yetkinliği ve temsil gücü olan işçi ve işveren meslek kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile birlikte çalışarak ulusal meslek standartlarını yayınlamış ve ulusal yeterlilikler hazırlanarak sınav ve belgelendirme aşamasına geçilmiştir. Uluslararası kabul görmüş standartlar ışığında üretim faaliyetlerinin yürütülebilmesi için 2007 yılında, Ulusal Meslek Standartlarının Hazırlanması Hakkında Yönetmelik, 19.10.2015 tarihli 29507 sayılı Resmi Gazetede ise bu yönetmeliği yürürlükten kaldıran “Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik” yayımlanmıştır. 19/11/2015 tarih 29537 sayılı Resmi Gazetede “Türkiye Yeter-

lilikler Çerçevesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” yayımlanarak, Meslekî Yeterlilik Kurumu’nun (MYK) Türkiye Yeterlilikler Çerçevesine Dair Tebliği (Tebliğ No: 2015/1) ile bu yönetmeliğin uygulama esasları belirlenmiştir.

Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkındaki Yönetmelikte yer alan temel bazı kavramların tanımları şu şekilde ifade edilmektedir:

Ulusal Meslek Standardı (UMS): Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından yürürlüğe konulan bir mesleğin başarı ile icra edilebilmesi için gerekli görev ve işlemleri içeren belge,

Ulusal Yeterlilik (UY): Ulusal meslek standardı veya uluslararası standartlar temel alınarak hazırlanan, Mesleki Yeterlilik Kurumu Yönetim Kurulu tarafından onaylanan, belgelendirme ve eğitim akreditasyon süreçlerinde kullanılan belge,

Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ): Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi ile uyumlu olacak şekilde tasarlanan; ilk, orta ve yükseköğretim dâhil, genel ve mesleki eğitim ve öğretim programları ve diğer öğrenme yolları ile kazanılan tüm yeterlilik esaslarını gösteren Ulusal Yeterlilik Çerçevesi olarak tanımlanmıştır.

Uluslararası meslek sınıflandırmasına (ISCO 2008) uygun olarak standardı hazırlanacak meslekler, iş piyasasının ve eğitim kurumlarının ihtiyaçları ve sektör komitelerinin önerileri dikkate alınarak Mesleki Yeterlilik Kurumu Yönetim Kurulu’nca belirlenmektedir. Standardı yayımlanan mesleğe ilişkin yeterlilik seviyesi, Avrupa Birliği (AB) tarafından benimsenen yeterlilik seviyelerine ve Avrupa Yeterlilik Çerçevesine (AYÇ) uygun olarak belirlenmektedir.

Türkiye Yeterlilikler Çerçevesine Dair Tebliğ’de de kabul edilen başlıca TYÇ Yeterlilik Türleri ve Öngörülen Seviyeleri Tablo 1’de verilmiştir.

(Bkz: https://myk.gov.tr/images/articles/editor/130116/TYC_tebliğ_2.pdf)

TYÇ, seviye ve seviye tanımlayıcılarından oluşmaktadır. Sekiz (8) “seviye” olacak şekilde tasarlanan her seviye, yeterliliklerin sahip olduğu ortak öğrenme kazanımlarına göre tanımlanmıştır. Öğrenme kazanımları ise bilgi, beceri ve yetkinlik açısından tanımlanarak üç bileşenli bir yapıda düzenlenmiştir. Her seviyeyi bilgi, beceri ve yetkinlikler açısından tanımlayan öğrenme kazanımlarına ilişkin tanımlar dizisi “seviye tanımlayıcısı” olarak adlandırılmıştır. Üç bileşenli seviye tanımlayıcıları Tablo 2’de verilmiştir.

(Bkz: https://myk.gov.tr/images/articles/editor/130116/TYC_tebliğ_2.pdf)

Tablo 1. Türkiye Yeterlilikler Çerçevesince (TYÇ) Başlıca Yeterlilik Türleri ve Öngörülen Seviyeleri		
TYÇ Seviyesi	Yeterlilik Türü Adı	Sorumlu Kurum
1	Okul Öncesi Katılım Belgesi	MEB
2	İlkokul Öğrenim Belgesi	MEB
	2. Seviye Meslekî Yeterlilik Belgesi	MYK
3	Ortaokul Öğrenim Belgesi	MEB
	Kalfalık Belgesi	MEB
	3. Seviye Meslekî Yeterlilik Belgesi	MYK
4	Ustalık Belgesi	MEB
	Meslekî ve Teknik Eğitim Lise Diploması	MEB
	Lise Diploması	MEB
	4. Seviye Meslekî Yeterlilik Belgesi	MYK
5	Ön Lisans Diploması (Akademik)	YÖK
	Ön Lisans Diploması (Meslekî)	YÖK
	5. Seviye Meslekî Yeterlilik Belgesi	MYK
6	Lisans Diploması	YÖK
	6. Seviye Meslekî Yeterlilik Belgesi	MYK
7	Yüksek Lisans Diploması (Tezli)	YÖK
	Yüksek Lisans Diploması (Tezsiz)	YÖK
	7. Seviye Meslekî Yeterlilik Belgesi	MYK
8	Doktora Diploması (Doktora, Sanatta Yeterlilik/Doktora ve Tıpta Uzmanlık)	YÖK
	8. Seviye Meslekî Yeterlilik Belgesi	MYK

Tablo 2. Türkiye Yeterlilikler Çerçevesince (TYÇ) Seviye Tanımlayıcıları

BİLGİ: TYÇ kapsamında “bilgi”; bir çalışma veya öğrenme alanı ile ilgili gerçeklerin, ilkelerin, teorilerin ve uygulamaların anlaşılmasını içeren kuramsal ve/veya olgusal bilgi olarak tanımlanmıştır.

BECERİ: TYÇ kapsamında “beceri”; bir çalışma veya öğrenme alanında edinilen mantıksal, sezgisel ve yaratıcı düşünme ile el becerisi, yöntem, materyal, araç ve gereçleri kullanabilmeyi gerektiren “bilgiyi kullanma” ve “problem çözme” olarak tanımlanmıştır.

YETKİNLİK: TYÇ kapsamında “yetkinlik”; bilgi ve becerilerin bir çalışma veya öğrenme ortamında sorumluluk olarak ve/veya özerk çalışma göstererek kullanılması, öğrenme gereksinimlerinin belirlenmesi ve karşılanması, toplumsal ve etik meselelerin ve sorumlulukların dikkate alınması olarak tanımlanmıştır.

1 Seviye	Bilgi	Kendisi ve çevresine ilişkin genel bilgiye sahip olma
	Beceri	Basit görevleri yerine getirmek için gerekli temel beceriye sahip olma
	Yetkinlik	Basit görevleri rehberlik ve gözetim altında gerçekleştirme
2. Seviye	Bilgi	Bir iş veya öğrenme alanına ait başlangıç düzeyinde olgusal bilgiye sahip olma
	Beceri	Görevleri yerine getirmek ve olası basit sorunları çözmek için gerekli bilgiyi kullanma temel becerisine sahip olma
	Yetkinlik	Basit görevleri gözetim altında sınırlı özerklik ile gerçekleştirme Hayat boyu öğrenme yaklaşımı kapsamında öğrenme ihtiyaçlarının farkında olma
3. Seviye	Bilgi	Bir iş veya öğrenme alanına ait başlangıç düzeyinde kuramsal, orta düzeyde olgusal bilgiye sahip olma
	Beceri	Görevleri yerine getirmek ve problem çözmek için, gerekli veri, yöntem ve araç-gereçleri seçip kullanma becerisine sahip olma
	Yetkinlik	Görevleri yerine getirmede sorumluluk alma Değişen şartları dikkate alarak görevi tamamlama Hayat boyu öğrenme yaklaşımı kapsamında öğrenme ihtiyaçlarını rehberlik eşliğinde belirleme ve karşılama

4. Seviye	Bilgi	Bir iş veya öğrenme alanına ait orta düzeyde kuramsal ve işlemsel, orta düzeyin üzerinde olgusal bilgiye sahip olma
	Beceri	Bir iş veya öğrenme alanına özgü iş ve işlemleri yerine getirmek ve sorunlara çözüm üretmek amacıyla bilişsel ve uygulamalı becerilere sahip olma
	Yetkinlik	Öngörülebilir, ancak değişime açık ortamlarda, görevleri tamamlamak için tam sorumluluk alma Başkalarının yürüttüğü sıradan görevlerin gözetimini yapma, bu görevlerin değerlendirilmesinde ve iyileştirilmesinde sınırlı sorumluluk alma Hayat boyu öğrenme yaklaşımı kapsamında öğrenme ihtiyaçlarını karşılama ve rehberlik eşliğinde ileriye yönelik öğrenme hedeflerini belirleme Bir iş veya öğrenme alanındaki bilgi, beceri, tutum ve davranışlar ile etik meseleler ve toplumsal sorunların ilişkisi konusunda farkındalığa sahip olma
5. Seviye	Bilgi	Bir iş veya öğrenme alanının sınırlarının farkında olarak, bu alana özgü, kapsamlı, kuramsal ve olgusal bilgilere sahip olma
	Beceri	Sınırları belirlenmiş soyut ve somut sorunlara yaratıcı çözümler geliştirmede gerekli, kapsamlı, bilişsel ve uygulamalı becerilere sahip olma
	Yetkinlik	Öngörülemeyen değişikliklerin olduğu ortamlarda yönetim ve gözetim görevi yapma Kendisinin ve başkalarının başarımlarını değerlendirme ve geliştirme Projelerin yönetimi dâhil iş veya öğrenme ortamlarında işleme dair etkileşimde bulunma Bir iş veya öğrenme alanına yönelik hayat boyu öğrenme yaklaşımının kapsamına ve bu kapsamın örgün ve yaygın eğitim ile serbest öğrenme yollarıyla ilişkisi konusunda genel farkındalığa sahip olma Bir iş veya öğrenme alanındaki bilgi, beceri, tutum ve davranışlar ile toplumsal ve etik meseleler ve sorumluluklar ilişkisinin farkında olma

6. Seviye	Bilgi	Bir iş veya öğrenme alanında sorgulayıcı bakış açısını kapsayacak şekilde ileri düzeyde kuramsal, metodolojik ve olgusal bilgiye sahip olma
	Beceri	Uzmanlık gerektiren bir iş veya öğrenme alanında, karmaşık ve öngörülemeyen sorunları çözmek için gerekli, uzmanlık ve yenilik niteliği gösteren ileri düzeyde becerilere sahip olma
	Yetkinlik	Öngörülemeyen iş veya öğrenme ortamlarında sorumluluk alarak karar verme ve bu ortamlarda karmaşık teknik veya meslekî faaliyet veya projeleri yönetme Kişilerin ve grupların meslekî gelişiminin yönetiminde sorumluluk alma Bir iş veya öğrenme alanına yönelik hayat boyu öğrenme yaklaşımının kavramları, politikaları, araçlarının uygulaması ve bunların örgün ve yaygın eğitim ile serbest öğrenme yollarıyla ilişkisi konusunda deneyim sahibi olma Bir iş veya öğrenme değerlendirmesinde bulunurken toplumsal ve etik değerlerin farkında olma
7. Seviye	Bilgi	Bir iş veya öğrenme alanında, özgün fikirlerin ve/veya araştırmanın temelini oluşturan ve bir kısmı en ileri düzeydeki ihtisas bilgisine sahip olma Alanındaki ve alanının ilişkili olduğu değişik alanların arayüzündeki bilgi meselelerinde sorgulayıcı yaklaşıma sahip olma
	Beceri	Bir iş veya öğrenme alanında yeni bilgi ve yöntemleri geliştirmek ve farklı alanlardan bilgiyi bütünleştirmek için yürütülen araştırma ve/veya yenilik faaliyetlerinde sorun çözüme ileri düzeyde beceriye sahip olma İleri araştırma işlemlerinin kavranılması, tasarlanması, uygulanması ve uyarlanmasını yapma becerisine ekip üyesi veya kısmen özerk olarak sahip olma
	Yetkinlik	Öngörülemeyen, karmaşık ve yeni stratejik yaklaşımlar gerektiren iş veya öğrenme ortamlarını yönetme ve dönüştürme Karmaşık bir ortamda değişimi yönetme tecrübesine sahip olma Meslekî bilgi ve uygulamaya katkı yapmak ve/veya takımların stratejik başarımlar düzeyini değerlendirmek için sorumluluk alma Bir iş veya öğrenme alanına ve alanlar arasındaki arayüz bilgisine yönelik hayat boyu öğrenme yaklaşımının kavram, politika, araçlar ve uygulaması ve bunların örgün ve yaygın eğitim ile serbest öğrenme yollarıyla ilişkisi konusunda liderlik yapma Bir iş veya öğrenme alanında, toplumsal ve etik meseleleri ve sorumlulukları dikkate alarak bilgiyi bütünleştirme ve yargıda bulunma

8. Seviye	Bilgi	Bir iş veya öğrenme alanındaki kuram, uygulama, yöntem ve tekniklerin en ileri düzeydeki sistematik bilgisine ve sorgulayıcı analiz yapacak kapasiteye sahip olma Bir iş veya öğrenme alanıyla ilişkili olarak farklı iş veya öğrenme alanlarında en ileri düzeydeki arayüz bilgisine sahip olma
	Beceri	Bir iş veya öğrenme alanındaki en ileri düzeydeki araştırma ve/veya yenilikte kritik sorunları çözmek, mevcut bilgiyi veya meslekî uygulamayı genişletmek ve yeniden tanımlamak için sentez ve değerlendirmeyi de kapsayan en ileri düzeydeki bilgi, yöntem ve teknikleri kullanmayı gerektiren uzmanlaşmış becerilere sahip olma İleri araştırma süreçlerinin kavranılması, tasarlanması, uygulanması ve uyarlanmasını yapma becerisine özerk olarak sahip olma Alanında ortaya çıkan, farklı alanlardaki yöntem ve yaklaşımların kullanımını da gerektiren yeni ve karmaşık sorunları çözme becerisine sahip olma
	Yetkinlik	Güçlü bir yetkinlik, yenilik, özerklik, bilimsel ve meslekî tutarlılığa sahip olma ve araştırma dâhil iş veya öğrenme ortamlarındaki en ileri seviyedeki yeni fikirlerin ve süreçlerin geliştirilmesinde yetkin olduğunu gösterme Bir iş veya öğrenme alanındaki mevcut bilgi veya meslekî uygulamanın yeniden tanımlanmasına veya genişletilmesine imkân veren yeni ve özgün yaklaşımların geliştirilmesinde liderlik yapma Bir iş veya öğrenme alanına ve alanlar arasındaki arayüz bilgisine yönelik hayat boyu öğrenme yaklaşımının öngörülme, karmaşık ve yenilik gerektiren ortamlarda geliştirilmesine, örgün ve yaygın eğitim ile serbest öğrenme yollarıyla desteklenmesine ilişkin konularda özgün politika ve uygulamalar geliştirme Bir iş veya öğrenme alanında, toplumsal ve etik meseleleri ve sorumlulukları dikkate alarak yeni bilgi üretme

Bir mesleğin başarılı yürütülebilmesi, o meslekle ilgili bilgi, beceri davranış ve tutumların bilinmesi ile olanaklıdır. Ulusal meslek standartları; yöneticilere, çalışanlara, eğitimcilere, işverenlere ilgili mesleğin bilgi, beceri davranış ve tutumların neler olduğu konusunda asgari normların bilinmesi hakkında bilgiler sağlar. Bu kesimlerin meslek standartlarını bilmesi mesleğin başarılı yürütülmesinde önemli katkılar sunar. Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi; okul, üniversite, eğitim merkezi, araştırma merkezi, iş yeri gibi eğitim ve öğretim alınan kurum ve kuruluşlarda ile serbest öğrenmeler sonucunda kazanılan tüm yeterliliklerin sistematik bir bütünü

oluşturacak şekilde bütünleştirilmesini sağlayarak bireylerin hayat boyu öğrenmeye katılımlarını motive edebilir.

SÖZLÜK BİLİR, 31.12.2018 tarihi itibarı ile Resmi Gazetede yayımlanmış Ulusal Meslek Standartlarında yer verilerek mesleklerin icra edilebilmesi için mutlaka bilinmesi gerektiği düşünülmüş olan temel terim, tanım ve kavramları içermektedir. Bu terim, tanım ve kavramların tüm meslek gruplarında standart hale getirilmesi kabulüne, katkı sunmayı amaçlamaktadır.

SÖZLÜK BİLİR'de komitesi oluşturulmuş yirmi altı (26) sektör komitesince ve bu komitelerde yer almış kamu-özel ve sivil toplum kuruluşları (STK) olan, meslek kuruluşlarınca hazırlanmış ve MYK tarafından kabul edilerek Resmi Gazetede yayımlanmış 820 meslek standardında yer alan temel terim, tanım ve kavramlar yer almıştır. Kabul edilen standartlarda bulunan bütün terim, tanım ve kavramlar, toplam sektörel indeksin elde edilmesi amacı ile başlıklar halinde alfabetik sırada dizilmiş, sonra ayrı ayrı sektörler temelinde ayrıştırılarak, her sektör içinde yer alan ve meslek standartlarının adlarının da yer aldığı ayrı ayrı sektörel indeks elde edilmiştir. Daha sonra bütün standartlarda terim, tanım ve kavramlara ait başlıklara ilişkin açıklamalar, sözlüğü oluşturacak şekilde alfabetik olarak sıralanmıştır. Sözlük içinde yer alan her bir başlığın sonunda ait olduğu meslek standardı ve seviyesini belirten bilgi italik ve parantez içinde yazılmıştır. Aynı başlığın başka standartlarda da aynı olarak tanımlandığı hallerde bunların ayrı ayrı bilgisi yine meslek standardı ve seviyesini belirtecek şekilde italik ve parantez içinde yazılmıştır. Standart adı aynı, ancak seviyesi farklı olan standartlar için, ad korunarak sadece seviyesi rakam olarak belirtilmiştir. Çok fazla sayıdaki meslek standardında aynı şekilde tanımlanmış olan başlıkların sonunda ise standart ve seviye tanımlanması bilgisinden kitap hacmi gözetilerek kaçınılmıştır.

Örneğin: ANKRAJ PLANI: İskelenin devrilmesini önlemek amacıyla iskelenin yapıya bağlandığı noktaların ve detayların gösterildiği plan. (*İSKELE KURULUM ELEMANI 3*)

Bu tanımın “İSKELE KURULUM ELEMANI 3. SEVİYESİ STANDARDINA” ait olduğunu belirtmek için tanımın yanına parantez içinde bu seviye belirtilmiştir.

Yayımlanmış olan tüm standartların başında **“İş Sağlığı ve Güvenliğinin Sağlanması”** ile **“Çevrenin Korunması”** konularının ortak olarak yer aldığı bilinmesi gerekmektedir. Günümüzde multidisipliner etkileşimle yürütülen üretim faaliyetleri içinde herhangi bir alanda ve herhangi bir seviyede yer alan çalışanların, ilgili olan temel terim, tanım ve kavramları aynı şekilde bilinmesinin kazandıracakları avantajlar tarafınızca değerlendirilmelidir.

Meslek standartlarının (tüm sektörler ve her düzeyde), sektörler için örgütlenmiş kamu-özel kurum ve kuruluşlar ve STK'lar tarafından hazırlanmış olması, mesleki yeterlilikler açısından, işverenler tarafından çalışanlarca bilinmesini istenilen temel terim, tanım ve kavramlar bir ölçüde işveren beklentilerini ortaya çıkarmaktadır. Bu doğrultuda SÖZLÜK BİLİR de meslek standartlarıyla ilgili bilgilerin bir araya getirilmiş olması; sınav yapıcı ve değerlendiricilerin işini kolaylaştırmaya, sınav ölçme ve değerlendirme sürecinin sağlıklı olarak yürütülmesine ve uygulama sınavlarına hazırlananlara, bir kaynak niteliğinde yardımcı olacağına inanmaktayız.

2019

SÖZLÜK BİLİR Hazırlama Ekibi